

1 - Moje práva počas vyšetrovania

A) Som cudzím štátnym príslušníkom. Aký to má vplyv na vyšetrovanie?

Ak ako obvinený vyhlásite, že neovládate jazyk, v ktorom sa konanie vedie, máte právo na tlmočníka a prekladateľa.

B) Z akých fáz pozostáva vyšetrovanie?

i) Fáza zhromažďovania dôkazov/právomoc vyšetrovateľov

Trestné konanie sa začína fázou predprípravného konania, ktorá spočíva najmä v prijímaní trestných oznámení alebo iných podnetov, ktoré sa potom preverujú a rozhoduje sa o ďalšom postupe.

Ak máte vypovedať ako osoba, ktorá mala podľa zistení spáchať trestný čin, máte právo odoprieť výpoveď, ako aj právo na právnu pomoc.

Ak existuje dôvod na začatie trestného stíhania, trestné konanie prechádza do fázy prípravného konania. Prípravné konanie sa v závislosti od závažnosti trestného činu môže viesť ako vyšetrovanie, skrátené vyšetrovanie alebo tzv. superrýchle vyšetrovanie.

Následne Vám môže byť vznesené obvinenie, ktoré Vám musí byť bez meškania oznámené a proti ktorému následne môžete ako obvinený podať do troch pracovných dní sťažnosť.

Vznesením obvinenia Vám ako obvinenému vznikajú práva, medzi ktoré patrí právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa Vám kladú za vinu, a k dôkazom o nich, máte však právo odoprieť vypovedať. Môžete uvádzať okolnosti, navrhopovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na Vašu obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky.

Máte právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. S obhajcom sa však v priebehu svojho výsluchu nemôžete radiť o tom, ako odpovedať na položenú otázku. Môžete žiadať, aby ste boli vypočúvaný za účasti svojho obhajcu a aby sa obhajca zúčastnil aj na iných úkonoch prípravného konania.

Svoje práva môžete uplatňovať sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu.

V prípade, že ako obvinený nemáte dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, máte nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu; nárok na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu však musíte preukázať.

Orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné vždy Vás o Vašich právach poučiť, vrátane významu priznania a poskytnúť Vám plnú možnosť na ich uplatnenie.

ii) Zadržanie

Zadržanie je procesný úkon, ktorý spočíva v krátkodobom obmedzení osobnej slobody osoby, ktorej bolo vznesené obvinenie.

Ako obvinený môžete byť v trestnom konaní zadržaný, ak existuje niektorý z dôvodov väzby a pre neodkladnosť veci nemožno rozhodnutie o väzbe zadovážiť vopred. Zadržanie vykonáva policajt a musí Vás bez meškania

oboznámiť s dôvodmi zadržania a vypočuť Vás.

Ak máte byť po zadržaní vzatý do väzby, návrh na Vaše vzatie musí podať prokurátor súdu do 48 hodín (resp. 96 hodín pri trestných činoch terorizmu). Následne musí rozhodnúť súd do 48 hodín alebo do 72 hodín pri obzvlášť závažných zločinoch.

iii) Vypočutie

Pri výsluchu nemôžete byť nijakým nezákonným spôsobom donucovaný k priznaniu.

Ako obvinený musíte byť pred výsluchom poučený o Vašom práve vypovedať alebo odprieť vypovedať. Ďalej aj o tom, že k priznaniu Vás nikto nesmie nútiť. Poučený musíte byť aj o možnosti zvoliť si obhajcu, prípadne žiadať aby Vám bol ustanovený a aby sa zúčastnil na výsluchu.

Musí Vám byť umožnené podrobne sa k obvineniu vyjadriť a ponúknuť dôkazy k týmto vyjadreniam.

Môžu sa Vám klásť otázky na doplnenie výpovede alebo na objasnenie neúplností, nejasností alebo rozporov. Otázky sa musia klásť ohľaduplne a zrozumiteľne. Nesmú sa Vám klásť otázky, v ktorých je obsiahnuté, ako na otázku odpovedať, otázky klamlivé, ani otázky, ktoré by obsahovali skutočnosti, ktoré sa majú zistiť až z Vašej výpovede. Otázky nesmú neodôvodnene zasahovať do Vášho súkromia, okrem zisťovania pohnútky činu.

iv) Vyšetrovacía väzba

Do väzby môžete byť vzatý len, ak Vám bolo vznesené obvinenie, a to v prípade, ak zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok bol spáchaný, že je trestným činom, že ste ho spáchali a zároveň u Vás existuje niektorý z dôvodov väzby. Týmto je dôvodná obava, že sa budete skrývať alebo ujdete, že budete pôsobiť napr. na svedkov, spolupáchateľov, a pod. alebo že budete pokračovať v trestnej činnosti.

Pred rozhodnutím o väzbe musíte byť vypočutý. Voči rozhodnutiu o väzbe, s ktorým nesúhlasíte, môžete podať sťažnosť, o ktorej rozhoduje nadriadený súd.

Máte právo žiadať o prepustenie na slobodu. Po 30 dňoch od právoplatnosti rozhodnutia môžete opakovane žiadať o prepustenie na slobodu.

Väzba môže počas prípravného konania trvať maximálne 7 mesiacov (ak sa vedie trestné stíhanie pre prečin) alebo 19 mesiacov (ak sa vedie trestné stíhanie pre zločin) alebo 25 mesiacov (ak sa vedie trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin).

C) Aké práva mám počas vyšetrovania?

i) Mám právo na tlmočníka a preklady?

Právo na tlmočníka máte vtedy, ak vyhlásite, že neovládáte jazyk, v ktorom sa vedie konanie. Máte právo používať v trestnom konaní jazyk, ktorému rozumiete. Ak je potrebné preložiť niektoré dôležité dokumenty, zápisnice, alebo rozhodnutia, priberie sa do konania aj prekladateľ.

ii) Mám právo na informácie a prístup k spisu?

Po skončení vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania máte Vy a Váš obhajca právo preštudovať celý spis. Následne môžete podať návrh na doplnenie vyšetrovania.

Počas prípravného konania a v konaní pred súdom máte Vy aj Váš obhajca právo nazerať do spisu, robiť si z neho výpisky a poznámky a robiť kópie.

iii) Mám právo na prístup k obhajcovi a na komunikáciu s tretími osobami?

V prípade, že ste boli zadržaný alebo zatknutý máte právo komunikovať prostredníctvom telefónu s osobou, ktorú si vyberiete, najviac však v trvaní 20 minút.

Máte právo zvoliť si obhajcu a komunikovať s ním aj počas úkonov trestného konania. Nemôžete sa s ním radiť ale

ako odpovedať po položení otázky. Môžete žiadať, aby bol Váš obhajca prítomný pri Vašom výsluchu, ako aj pri iných úkonoch.

Ak ste vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, máte právo hovoriť s Vaším obhajcom bez prítomnosti tretej osoby.

iv) Mám právo na právnu pomoc?

Máte právo zvoliť si na vlastné náklady obhajcu a v určitých prípadoch máte právo aj na to, aby Vám bol obhajca ustanovený.

v) Dôležité informácie o:

a. prezumpcii nevinoty

Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, sa považuje za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

b. práve odoprieť výpoveď a práve nevypovedať vo vlastný neprospech

Okrem toho, že máte právo vyjadrovať sa počas konania, máte aj právo odoprieť vypovedať. K výpovedi ani k priznaniu Vás nemôže nikto nútiť.

c. dôkaznom bremene

Orgány činné v trestnom konaní majú povinnosť obstarávať dôkazy. Vy ako obvinený máte na druhú stranu právo, nie povinnosť, obstarávať dôkazy.

Orgány činné v trestnom konaní musia objasňovať okolnosti svedčiace proti Vám, rovnako tak ako aj okolnosti svedčiace vo Váš prospech.

vi) Aké sú osobitné záruky v prípade detí?

Trestné stíhanie nemožno začať, resp. v ňom nemožno pokračovať a musí byť zastavené, ak sa má viesť proti osobe, ktorá nie je pre nedostatok veku trestne zodpovedná.

Zákonný zástupca mladistvého môže za neho robiť úkony, ako je napr. zvolenie obhajcu, podávanie návrhov, žiadostí a opravných prostriedkov. Môže byť prítomný pri všetkých úkonoch, ktorých sa môže zúčastniť aj obvinený.

Mladistvý musí mať obhajcu už po vznesení obvinení, ak si ho nezvolí sám, bude mu ustanovený.

U mladistvého, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rok svojho veku, treba vždy skúmať, či bol spôsobilý rozpoznať protiprávnosť činu a či bol spôsobilý ovládať svoje konanie. V prípade ak by nespĺnil vyššie uvedené podmienky, nebol by trestne zodpovedný.

Do väzby môže byť mladistvý vzatý aj pri existencii zákonných dôvodov len vtedy, ak nemožno jej účel dosiahnuť inak.

Príslušný súd môže vec postúpiť súdu, v ktorého obvode má mladistvý trvalý pobyt alebo inému súdu, kde by bolo konanie najúčelnejšie.

vii) Aké sú osobitné záruky v prípade zraniteľných podozrivých?

Za zraniteľné osoby sa v trestnom konaní považujú tie, ktoré nie sú schopné pochopiť trestné konanie vzhľadom na svoj vek, duševný alebo fyzický stav alebo telesné postihnutie a účinne sa na ňom zúčastňovať.

Pri uplatňovaní procesných práv by nemali byť nijakým spôsobom diskriminované.

Na osoby so závažnými duševnými alebo fyzickými/zmyslovými poruchami by sa mala uplatňovať prezumpcia zraniteľnosti.

Zraniteľné osoby a ich právni zástupcovia (napr. opatrovník stanovený súdom) alebo vhodné dospelé osoby (napr. príbuzný) by mali byť informovaní o osobitných procesných právach.

Polícajný výsluch by sa mal audiovizuálne zaznamenávať.

Pozbavenie osobnej slobody zraniteľných osôb pred ich usvedčením by sa malo využívať ako posledné riešenie, malo by byť primerané a vykonávať sa v podmienkach zodpovedajúcich ich osobitným potrebám.

Počas celého trestného konania by sa malo chrániť ich súkromie, osobná integrita a osobné údaje.

D) Aké sú zákonné lehoty počas vyšetrovania?

Máte právo, aby sa vaša trestná vec prerokovala v primeranej lehote.

Vyšetrovanie by malo skončiť do 6 mesiacov pri obzvlášť závažnom zločine, 4 mesiacov pri zločine, 2 mesiacov pri prečine. Avšak ich dodržanie nie je zákonne vynútiteľné.

Prokurátorovi môžete podať sťažnosť a žiadať o preskúmanie postupu policajta a o odstránenie priťahov vo vyšetrovaní. O výsledku preskúmania vás prokurátor musí oboznámiť.

E) Čo je prípravné konanie a aké sú alternatívy vyšetrovacej väzby a možnosti prevozu do domovského štátu (európsky príkaz na dohľad)?

Prípravné konanie je úsek trestného konania od momentu začatia trestného stíhania až do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o vine a treste alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.

V prípravnom konaní sa najmä vyhľadávajú a zabezpečujú dôkazy a pripravujú podklady pre ďalšie rozhodovanie.

Trestné stíhanie sa začína buď vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania alebo vykonaním zaisťovacieho úkonu, neopakovateľného alebo neodkladného úkonu.

Vyšetrovacía väzba môže byť nahradená zárukou, sľubom alebo dohľadom. Takéto nahradenie prichádza do úvahy len pri útekovvej a preventívnej väzbe. Súd Vám väzbu môže nahradiť, ak záujmové združenie občanov alebo dôveryhodná osoba prevezme za Vaše správanie záruku, alebo ak dáte písomný sľub, že budete viesť riadny život, alebo ak účel väzby možno dosiahnuť aj dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Útekovú alebo preventívnu väzbu môže súd nahradiť aj peňažnou zárukou. Ak sa nebude správať riadne, peňažná záruka prípadne štátu a Vám bude nariadený výkon väzby.

V prípade nahradenia väzby Vám súd môže uložiť primerané povinnosti alebo obmedzenia (ako napr. zákaz vycestovať do zahraničia, zákaz vzdávať sa, zákaz styku s určitými osobami, zákaz vedenia motorového vozidla, a pod.)

Cieľom európskeho príkazu na dohľad je zlepšenie ochrany verejnosti tým, že sa Vám ako osobe, ktorá má pobyt v niektorom členskom štáte a voči ktorej prebieha trestné konanie v inom členskom štáte, umožní, aby nad Vami do začatia súdneho konania vykonávali dohľad orgány v štáte, v ktorom máte pobyt.

Ide o alternatívu väzby, pričom sa v štáte pobytu monitorujú opatrenia dohľadu. V prípade ich porušenia, štát odovzdáva dotknutú osobu štátu pôvodu.

Toto rozhodnutie sa síce vzťahuje na všetky trestné činy a neobmedzuje sa na konkrétne druhy ani závažnosť trestných činov, opatrenia dohľadu by sa vo všeobecnosti mali uplatňovať pri menej závažných trestných činoch.

■ Posledná aktualizácia: 21/11/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu

zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.